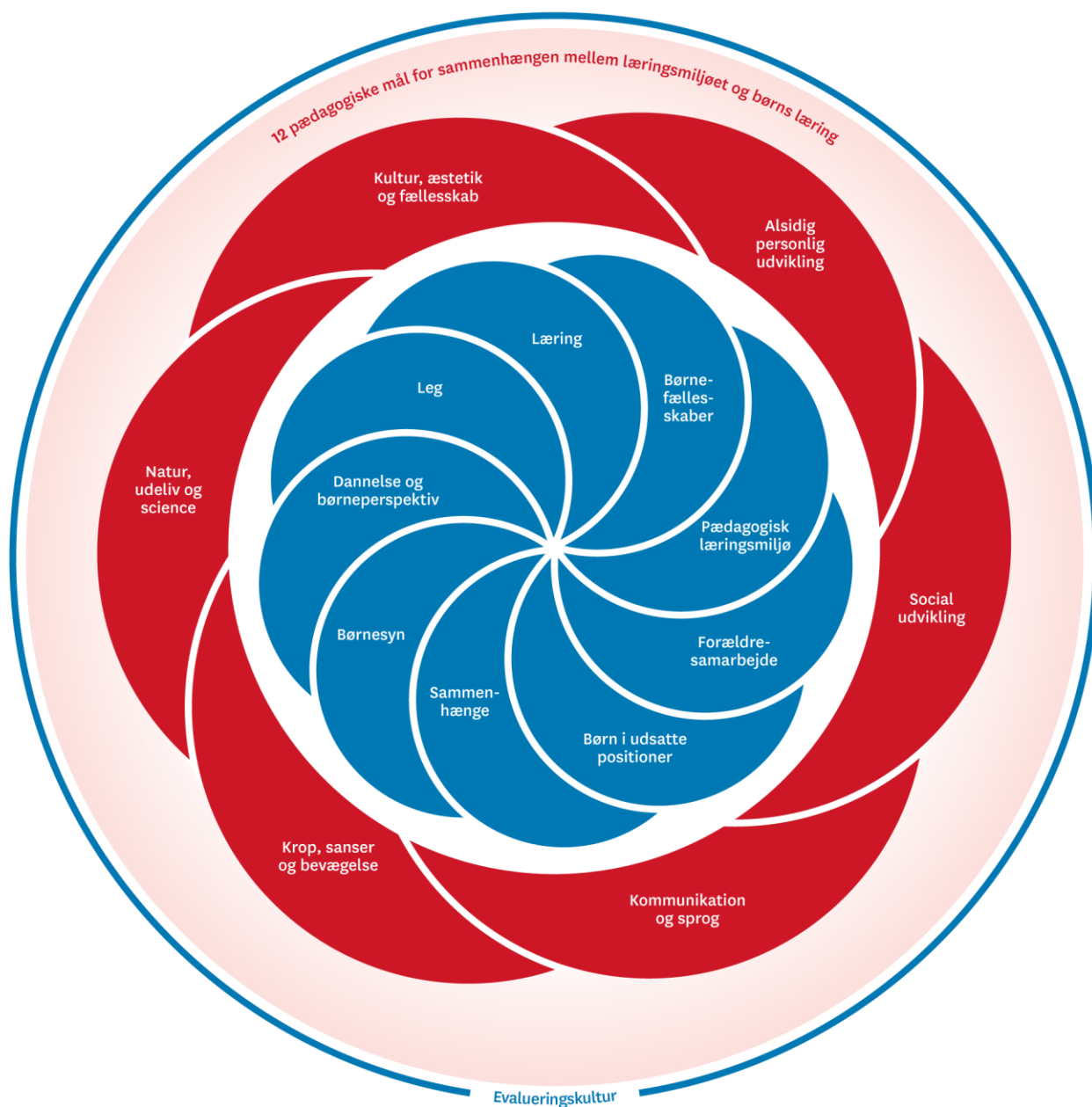

Pædagogisk læreplan for Storkereden 2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formid-

ler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

I det følgende vil det lovbestemte være skrevet med *blå kursiv* ved det pædagogiske grundlag og med *rød kursiv* ved de 6 læreplanstemaer. Storkeredens læreplan vil være skrevet med sort.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Storkereden er et aldersintegreret pædagogisk dagtilbud for børn i alderen 0-9 år, under Thorup-Klim Skole, i Jammerbugt Kommune.

Vi består af en vuggestuegruppe, en børnehavegruppe, samt SFO.

Der er fast personale tilknyttet de enkelte grupper. Alt personale har gennemgået uddannelse i ICDP

Det er vigtigt for os at børnene får en blid og rolig start, med tryghed og trivsel i fokus. Derfor har vi grupper for de yngste børn i vuggestuen og i børnehaven – her er det muligt at lære hinanden at kende i en lille flok. (Som udgangspunkt er der max 4 børn i opstartsgruppen i vuggestuen, under hensyntagen til det enkelte barns behov og udvikling) (I børnehavens opstartsgruppe er der max 6 børn, ligeledes under hensyntagen til det enkelte barns behov og udvikling) Det kan være forskelligt hvornår barnet er klar til "at flyve fra reden".

I vuggestuen er "de store" i en gruppe for sig selv. Her er der ekstra fokus på sociale kompetencer, at barnet lærer at fungere i en gruppe, at hjælpe hinanden, give plads til hinanden, tale sammen, begyndende forståelse af sociale spilleregler.

Derudover er der både i vuggestuen, børnehaven samt SFO, blandede grupper, på tværs af alder og køn – hvilket giver mulighed for at barnet kan spejle sig i andre, samt at det vil være muligt at lære på sit eget udviklingsniveau, på trods af alder. Dette stiller store krav til medarbejdernes kompetencer, samt mulighed for forberedelse, da det bliver meget vigtigt at aktiviteterne differentieres så alle kan deltage på trods af alder og udvikling.

Hvert år i januar er der opstart af førskolegruppe. Gruppen flytter fysisk, sammen med kendt personale fra Storkereden, over på skolen, som ligger med fælles skolegård til Storkereden. Børnene lærer her de nye faciliteter samt personalet på skolen at kende, samtidig med at de har en tryk base i de kendte voksne. Der er fælles leg med Storkeredens børn på legepladsen efter frokost og indtil skolebørnene får fri fra skole. Eftermiddagen tilbringes i SFO, sammen med "gamle" venner.

I Storkereden har vi madordning, samt eftermiddagsmadsordning i SFO.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- *Børnesyn*
- *Dannelse og børneperspektiv*
- *Leg*
- *Læring*
- *Børnefællesskaber.*

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os i Storkereden og hvordan bliver de omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Storkereden ser vi selvstændige kompetente børn, som tager aktivt del i deres egen læring og udvikling. Der er plads og ro til nærvær og omsorg. Der tages udgangspunkt i NUZO, så alle børn har mulighed for at udvikles i eget tempo.

Alle børn er vigtige for fællesskabet og fællesskaber er vigtige for barnets sociale kompetencer. Vi har brug for hinanden for at udvikle os. Hos os dannes der venskaber på tværs af alder, køn, kultur og udviklingsniveau – hvilket er vigtigt for at forebygge mobning.

Vi arbejder efter ICDP- metoden hvor anerkendelse, og positiv forstærkning er en fremtrædende faktor. Vi har plads til både den frie og den strukturerede leg.

– I den frie leg får børnene mulighed for at skabe relationer, roller og fællesskaber, som kan anvendes i mange andre sammenhænge hvor samarbejde er påkrævet.

- I den strukturerede leg får barnet mulighed for at indgå i et fællesskab, fastlagt af den voksne. Her er det den voksne, som går forrest og anviser barnet dets rolle som aktør i legen.

I begge sammenhænge er det nogle gange nødvendigt for barnet at gå på kompromis med egne tanker og holdninger, for at få legen til at fungere, hvilket er en vigtig brik i barnets dannelse, samt for udviklingen af barnets selvværd og selvtillid.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi i Storkereden et pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det skal være rart for barnet at komme i Storkereden I Storkereden tager vi udgangspunkt i ICDP, her mødes barnet af omsorgsfulde, og tydelige voksne..

- Vi sætter ord på barnets og egne handlinger, hvilket medvirker til at styrke barnets sproglige og sociale kompetencer.
- Gentagelser/rutiner skaber tryghed for barnet, hvilket giver barnet lyst og mod til også at begive sig ud i noget ukendt.
- Vi har små børnegrupper, hvilket gør at vi ser det enkelte barns behov. Vi laver differentierede aktiviteter, med udgangspunkt i de 6 læreplanstemaer, samt de pædagogiske mål.
- For at skabe helhed i barnets liv, oplyses forældrene om daglige aktiviteter, samt positive historier om eget barn, gennem plancher, billeder, opslag samt i den daglige kontakt.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi i Storkereden med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Storkereden er der plads til alle og vi respekterer den enkelte familie, samt vores forskelligheder i kultur og normer. Vi ønsker at forældrene føler sig trygge i samarbejdet, og vægter den daglige kontakt højt. I fællesskab skaber vi de bedste betingelser for god læring for barnet. Forældrene kender deres barn bedst og når personalet er professionelle i samarbejdet og står til rådighed med vejledning og information om barnets generelle udvikling, skabes de bedste rammer for det enkelte barn.

- Vi afholder opstartssamtaler med forældrene ved start i vuggestue
- Overleveringssamtale med forældre ved børnehavestart.
- Vi afholder en forældresamtale efter ca. 3 måneder, for at følge op på starten i begge afdelinger. I børnehaven gennemgås også sprogvurderingen for de 3 årige ved samtalen.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi i Storkereden et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Gennem differentierede aktiviteter, målrettet det enkelte barns udvikling og potentialer, kan alle børn styrkes i trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Når vi oplever et barn i en udsat position reagerer vi som professionelle på det. Vi undersøger den egentlige udfordring, og vælger strategi ud fra dette i samarbejde med forældrene.

Vi arbejder tværprofessionelt i samarbejde med bl.a. PPR.

Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi i Storkereden vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

De forældre som har et barn, der aldersmæssigt skal i skole efter sommerferien, bliver i oktober/november tilbudt en skoleparatheds samtale. Hvis forældrene sammen med personalet vurderer at barnet er klar til skole, starter barnet i Storkeredens førskolegruppe i januar måned (børnehavenormering indtil 1. april).

Det er kendt personale fra børnehaven, som varetager førskolearbejdet, og som er gennemgående til SFO.

Førskolegruppens aktiviteter foregår i Skolens SFO-lokaler, og bliver i løbet af foråret mere og mere skoleprægede med en legende indgangsvinkel.

Barnet lærer på en stille og rolig måde skolens miljø, samt skolens personale at kende, samtidig med at de beholder kontakten til det kendte i børnehaven.

Børnehaven deltager én gang om ugen i morgensang på skolen, hvis der er kommet børn

---

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi i Storkereden lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi benytter hver uge Thorup/Klim Hallen/ gymnastiksalen til leg og fysiske aktiviteter. På denne måde bliver børnene kendt med Hallen, og vil måske i højere grad benytte denne i fritiden.

Vi holder "arbejdsdage" for forældre og børn, hvor vi sammen laver forbedringer i Storkereden.

I vores vuggestuedel, holder vi én gang om ugen babytræf, hvor forældre på barsel har mulighed for at mødes med andre forældre og med Storkeredens personale og børn.

I forbindelse med temaer, samler vi skrald, besøger lokale landbrug, går i Kirke, besøger/får besøg af den lokale sparekasse får besøg af lokal julemand, borgmesteren kommer og hejser vores "grønne flag".

Vi har fast aftale med Fjerritslev Bibliotek om levering af bøger, byttes hver 2. måned. Vi deltager desuden i arrangementer på biblioteket.

Desuden benytter vi os af den dejlige natur vi er omgivet af, og hilser på alle vi møder på vores vej.

Vi har ugentlige ture ud af huset i vores nærmiljø (skov, strand, kalkværket, sportspladsen)

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi i Storkereden det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Storkereden bestræber vi os på at se på børnemiljøet med "børneøjne" for dermed at skabe det bedst mulige miljø for børnene.

Fysisk:

- Vi har små overskuelige børnegrupper, lavet ud fra relationelle og pædagogiske hensyn.
- Når vi er indenfor, øver vi os i at bruge "Inde stemmer"
- Indretter mange små "rum" og hjørner, både inde og ude
- Meget gulvplads, med tæpper, legetøj i børnehøjde, som inspirerer til leg
- Støjreducerende plader på vægge og lofter.
- Opmærksom på indeklima (temperatur, udluftning)
- Opmærksomhed på at børnene, samt personalet fordeler sig i de forskellige rum.
- Fokus på håndvask og hygiejne.

Psykisk:

- Vi ser det enkelte barn og dets behov. Vi lærer børnene at lytte til/aflæse hinanden.
- Vi anerkender børnenes forskelligheder. Ex. Religion, handicap, hudfarve.
- Børnene ser hinandens forskelligheder, og lærer at det er okay at være forskellige.
- Vi arbejder med at forebygge mobning, ved at lære børnene at acceptere hinanden som de er.

- Vi italesætter den ønskede adfærd.
- Vi arbejder anerkendende og redefinerer barnets historie, fra negativ til positiv – så de andre børn hører den positive historie.
- Personalet er rollemodeller.

Æstetisk

- Børnene er med til at udsmykke rummene, dermed synliggøres børnenes produkter – hvilket opmuntrer børnene til at fremvise, forklare og genkende hvad de har lavet.
- Vi giver mulighed for kreativ udfoldelse i forskellige fællesskaber. ex. Bedsteforældredag, temaer
- Vedligeholdte omgivelser
- Hjælper børnene med at holde orden i ex. Garderoben (Bliver lettere for barnet at overskue påklædning) legetøj (Virker mere indbydende og inspirerende til leg.)

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Alsidig personlig udvikling*
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets personlige udvikling trives bedst i en omverden, som er lydhør og medlevende. Voksne, som engagerer sig i og ser barnet, samtidig med at barnet skal have mulighed for at opleve sig selv. Vi skal støtte barnet i dets selvopfattelse, således barnet skal lære sig selv at kende som et værdsat individ, der er vigtigt i fællesskabet, og samtidig lærer at se og forstå samspillet og de konflikter, der kan opstå med andre – både børn og voksne.

Barnet skal lære at tage hensyn til normer og regler, og gå på kompromis. Alt dette er med til at styrke barnets selvværd. Barnet skal støttes i at kunne rumme egne og andres følelser på en hensigtsmæssig måde, så de formår at sætte grænser for sig selv og andre

I Storkereden skaber vi rammer som er både forudsigelige (fast struktur og rutiner) og udfordrende blandt andet ved at de er fleksible, dvs. de kan ændres efter behov. Vi har indrettet os med omtanke såvel ude som inde med henblik på at skabe ro, plads til fordybelse og leg. Barnet skal opleve at der er tid og rum til leg og fordybelse, samt støttes i at udvikle fantasi, kreativitet og vedholdenhed.

Vi må i vores tilstedeværelse være et godt eksempel på, hvordan vi på en værdsættende og inkluderende måde kan inddrage børnenes forskelligheder som en ressource for hele gruppen. Det er den voksnes ansvar at danne sunde og ligeværdige relationer. Alle børn har en fast base i huset og tilhører en gruppe med primære voksne.

Børnene skal have mulighed for forskellige sociale og kulturelle oplevelser. Vi giver barnet mulighed for at udfolde og afprøve sig selv, samt mulighed for at forfølge små ideer, skabe egne projekter og opleve at de børn og voksne, de er sammen med i institutionen, anerkender dem for deres indsats

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sociale relationer skabes gennem leg og samvær med andre børn og voksne. At barnet fungerer socialt er en forudsætning for at det kan udvikle sig positivt, både menneskeligt og med hensyn til færdigheder. Barnet har brug for at være en del af et fællesskab, for at udvikle sociale kompetencer. Vi har alle brug for gode ligeværdige relationer. Vi lægger vægt på at børnene møder hinanden med respekt og anerkendelse, at de oplever tryghed og tillid til andre.

Vi holder samlinger hvor barnet opfordres til at deltage aktivt i demokratiske processer, barnet vil stifte bekendtskab med at skulle vente på tur, og andre sociale spilleregler.

Der vil være voksenstyrede aktiviteter med fokus på samarbejde, ex. Borddækning, spil og samarbejdslege. De pædagogiske tiltag i forhold til udvikling af børnenes sociale kompetencer vil være betinget af alder, børnegruppens sammensætning, samt barnets udvikling.

I Storkereden har vi forskellige rum, som giver barnet mulighed for ro og fordybelse i legen. De voksne skal være til rådighed med støtte og vejledning så barnet tilegner sig gode erfaringer i forhold til sociale relationer. Det er først og fremmest gennem legen, at barnet udvikler sociale kompetencer. Her lærer barnet noget om sig selv og andre. Gennem eksperimenterende handlinger i legen tilegner barnet sig nye færdigheder, stiller sig opgaver, løser problemer og konflikter, samt udtrykker sig.

Vi har vuggestue og børnehave under samme tag, hvilket giver muligheder for forskellige læringsrum og for at besøge hinanden, og dermed styrke relationer på tværs af alder og udvikling. Vi sætter ligeledes pris på vores nærmiljø – skov, hal, legeplads osv – disse giver andre muligheder for fysiske lege og rollelege.

I Storkereden møder vi barnets følelser med anerkendelse og respekt, så barnet oplever tryghed og tillid i relationen. Vi tager udgangspunkt i ICDP. Vi lægger vægt på et trygt miljø, hvor vi opfordrer/ giver plads til at børnene er nysgerrige på hinanden og sammen, hvilket vi mener er forebyggende for mobning.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sproget er en forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med andre. Der findes mange forskellige slags sprog (verbale -, nonverbale sprog som alle spiller en rolle i barnets udviklingsproces og som skal have opmærksomhed) Sproglige færdigheder er en indgangsdør til den sociale deltagelse – en mulighed for at høste viden og erfaringer. Det er derfor vigtigt, at vi som voksne støtter barnet i at sætte ord og begreber på oplevelser fra hverdagen.

I Storkereden mødes barnet på det sproglige udviklingsniveau, hvor det befinder sig og støttes i at udvikle sig videre. Barnet skal føle, det er noget specielt og mødes med trykthed, tillid, accept og forståelse.

For at understøtte barnets nysgerrighed og eksperimenterende tilgang til sproget, skal der i institutionen altid være let tilgængeligt og inspirerende materiale, som appellerer til både børn og voksnes leg med sproget

Barnet skal opleve en genkendelig hverdag, hvor der gives rum og tid til at udtrykke sig.

I Storkereden prioriteres både det indendørs og udendørs rum højt. Der skal være mulighed for fordybelse, hvor man kan udforske både det kendte og det ukendte i trygge rammer.

De voksne er rollemodeller. Barnet møder lyttende og anerkendende voksne.

Legen i sin grundform rummer alle de vigtigste elementer for at barnet kan lære, samt styrke sig selv. Gennem leg sættes ord på hverdags handlinger. Barnet skal gennem legen støttes i at udvikle sproget, så det passer til forskellige situationer fx problemløsning.

I vores daglige pædagogiske praksis gør vi brug af dialogisk læsning, sang, rim og remser, ordenes rytme, lege og vi sætter ord på alle hverdagens handlinger – sproget styrkes når det bruges.

Ved behov oprettes sproggrupper. I sproggruppen sættes der øget fokus på sproget, i en mindre gruppe, gennem leg, højtlesning, dialogisk læsning, spil, dialog. Når det er nødvendigt samarbejdes med den tilknyttede talepædagog.

Hvis vi har flersprogede børn, udarbejder vi et forløb med fokus på ordforråd og sprogforståelse, så barnet tilegner sig kommunikative strategier så de kan indgå i samspillet med andre, samt Storkeredens hverdag. (DSA – Dansk Som Andetsprog)

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets krop er et stort sansesystem, og barnet skal derfor støttes i at lytte til kroppens signaler.

I Storkereden giver vi barnet mulighed for at få positive oplevelser gennem bevægelse, samt udforske omgivelserne gennem sanserne.

Der skal være aktiviteter som styrker barnet både fin- og grovmotorisk.

Barnets kropsopfattelse er både en forudsætning og et udtryk for dets udvikling og læring. Derfor vil vi i Storkereden give barnet mulighed for at færdes i varierende bevægelsesmiljøer, som kan stimulere sanserne og være udviklende i forhold til motorik og bevægelsesglæde.

Barnet skal lære at have respekt for egne, samt andres motoriske kompetencer samtidig med at barnet får udfordringer i takt med egen udvikling gennem at være aktive i naturen, lave sanglege, fangelege, boldspil, forhindringsbaner, gymnastikredskaber, musikinstrumenter, IT, samt finmotoriske aktiviteter. Male, klippe, sy, tegne, klistre, spise osv.

De voksne skal være inspirerende og igangsættende i forhold til fysiske aktiviteter.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnet skal have muligheden for at opleve glæden ved at være i naturen og udvikle respekt for natur og miljø. Barnet skal opleve naturen med alle sanser og lade naturen være et rum for fantasi og leg, både vilde og stille aktiviteter. Det er vigtigt at barnet møder voksne, som viser glæde, interesse og ansvarlighed for naturen og miljøet i hverdagen. At barnet møder voksne som stiller sig undrende over naturens finurligheder sammen med barnet. At barnets initiativ bliver inddraget i det pædagogiske arbejde.

I Storkereden er vi tilmeldt ”Grønne spirer” og modtager hvert år det grønne flag. Det er vigtigt for os at barnet får kendskab til hvordan man behandler naturen, i forhold til både planter, dyr, affald, årets gang, årstidernes skiften, vejret, påklædning, naturfænomener, samt naturens elementer.

I lokalområdet har vi mange fysiske læringsrum som er understøttende for læren om naturen, fx Strand, skov, fuglereservat, naturen i byen, legepladsen, kalkværket, sportspladsen, læbælter – mulighed for at anvende redskaber i naturen, (Forstørrelsesglas, fiskenet, sommerfulglenet, spande, skovle, mikroskoper, IT)

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Storkereden har vi et miljø, hvor alle børn får mulighed for at afprøve sig selv i forskellige kulturelle traditioner. Vi styrker barnets udtryksformer og værdier ved at give barnet adgang til materialer og oplevelser, som kan udvikle barnets kulturelle nysgerrighed.

Vi afholder årligt sommerfest, fastelavn, bedsteforældredag, samt arbejder med højtiderne påske og jul. Vi synger, danser, laver musik, teater og dramatik. Vi læser/hører historier og fortællinger. Vi tegner, klipper, klitrer og maler.

Vi deltager i kulturelle traditioner og lokale kunstneriske tilbud, det kan være teater/arrangementer i skolen/Friskolen, biblioteket, eller ved Thorup Strand.

Barnet møder voksne, der formidler kultur og støtter i at afprøve forskellige udtryksformer. Adgang til materialer, redskaber og moderne medier er en forudsætning herfor.

Vi lægger vægt på spontanitet, og inddragelse af barnets initiativer og kreativitet. At barnet viser nysgerrighed, er spørgende og eksperimenterende.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

I Storkereden arbejdes der i projekter, med fokus på at nå omkring de 6 læreplanstemaer i hvert projekt.

Der følges op på det enkelte projekt, med produkter, plancher, Facebook samt AULA.

Derudover på ugentlige teammøder og overordnet på vores månedlige personlaemøder.

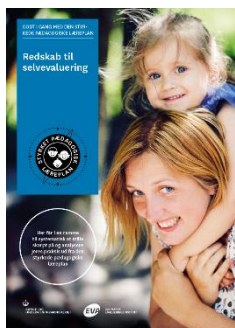
Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

>Skriv her.<

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC